

SPIS TREŚCI

Wstęp	11
1. Podstawy metodologiczne pracy	15
2. Pojęcie oraz zasady delimitacji obszarów o niekorzystnych warunkach gospodarowania w UE	21
2.1. Geneza i podstawy prawne wprowadzenia wsparcia obszarów o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW)	21
2.2. Pojęcie obszarów o niekorzystnych warunkach gospodarowania	28
2.3. Zasady wsparcia ONW po 2000 roku	30
2.4. Zmiany powierzchni ONW	32
2.5. ONW w nowych krajach członkowskich	38
3. Poziom oraz zróżnicowanie wsparcia ONW w państwach członkowskich UE-15	41
3.1. Austria	41
3.2. Belgia	45
3.3. Dania	45
3.4. Finlandia	46
3.5. Francja	48
3.6. Grecja	51
3.7. Hiszpania	54
3.8. Holandia	57
3.9. Irlandia	58
3.10. Luksemburg	60
3.11. Niemcy	62
3.12. Portugalia	66
3.13. Szwecja	68
3.14. Wielka Brytania	69
3.15. Włochy	77
4. Dopłaty kompensacyjne jako instrument Wspólnej Polityki Rolnej	87
4.1. Evolucja Wspólnej Polityki Rolnej	87
4.2. Znaczenie wspierania struktur rolnych w WPR	91
4.3. Europejski Model Rolnictwa – nowe paradygmaty rozwoju wsi i rolnictwa	96

4.3.1. Nowe podejście do obszarów wiejskich a koncepcja wspierania ONW	97
4.3.2. Potencjalny wpływ dopłat kompensacyjnych na jakość środowiska naturalnego	101
4.3.3. Społeczne aspekty dopłat kompensacyjnych	102
4.3.4. Wpływ dopłat kompensacyjnych na sytuację ekonomiczną obszarów wiejskich	105
4.4. Case study: dopłaty kompensacyjne w Irlandii w latach 1975–2000	107
4.4.1. Rozmiary terenów ONW i ich rozkład przestrzenny	107
4.4.2. Ocena systemu wspierania ONW w Irlandii według dokumentów ewaluacyjnych	110
5. System wspierania ONW w Polsce	119
5.1. Działanie wspierające rolników gospodarujących na ONW jako jedna z form oddziaływania na rolnictwo i tereny wiejskie w Polsce	122
5.2. Delimitacja obszarów o niekorzystnych warunkach gospodarowania w Polsce	127
5.3. Procedura przyznawania wsparcia w ramach działania ONW i instytucje z tym związane	132
5.4. Przebieg realizacji schematu ONW	134
5.5. Wsparcie ONW w Polsce w latach 2007–2013	137
6. Zasoby oraz sytuacja ekonomiczna gospodarstw położonych na ONW w świetle wyników FADN	141
6.1. Potencjał ekonomiczny badanych gospodarstw	141
6.2. Organizacja i wyniki produkcyjne gospodarstw	145
6.3. Wyniki ekonomiczne gospodarstw	148
6.4. Wydajność pracy i dochody gospodarstw	150
6.5. Rola dopłat w kształtowaniu sytuacji ekonomicznej gospodarstw	152
6.6. Finansowanie majątku i inwestycje	156
7. Opinie rolników o wsparciu ONW i ich postawy wobec kontynuacji gospodarowania	161
7.1. Charakterystyka obszaru badań	161
7.2. Typologia postaw rolników wobec kontynuacji gospodarowania	164
7.3. Poglądy rolników na temat sytuacji ich gospodarstw	166
8. Wnioski	171
Aneksy	173
Bibliografia	211
Summary	217

TABLE OF CONTENTS

Introduction	11
1. Methodological basis	15
2. Notion of less favoured areas and criteria for delimiting them	21
2.1. Genesis and the legal basis of the LFA support scheme	21
2.2. Notion of less favoured areas	28
2.3. Modalities of LFA support after 2000	30
2.4. Changes in the area of LFA	32
2.5. LFA in new member states	38
3. Level of LFA support and differences across EU-15 member states	41
3.1. Austria	41
3.2. Belgium	45
3.3. Denmark	45
3.4. Finland	46
3.5. France	48
3.6. Greece	51
3.7. Spain	54
3.8. Holland	57
3.9. Ireland	58
3.10. Luxembourg	60
3.11. Germany	62
3.12. Portugal	66
3.13. Sweden	68
3.14. United Kingdom	69
3.15. Italy	77
4. Compensatory allowances as an instrument of the Common Agricultural Policy	87
4.1. Evolution of the Common Agricultural Policy (CAP)	87
4.2. Importance of support for agricultural structures within CAP	91
4.3. European Model of Agriculture: new paradigms of rural and agricultural development	96
4.3.1. New approach to rural areas and the concept of LFA support	97

4.3.2. Potential impact of compensatory allowances on environmental quality	101
4.3.3. Social aspects of compensatory allowances	102
4.3.4. Impact of compensatory allowances on the economic situation of rural areas	105
4.4. Case study: compensatory allowances in Ireland in 1975–2000	107
4.4.1. Size of LFA areas and their spatial distribution	107
4.4.2. Assessment of the LFA support scheme in Ireland according to evaluation documents	110
5. LFA support scheme in Poland	119
5.1. Measure supporting farmers operating in LFAs as a way to influence agriculture and rural areas in Poland	122
5.2. LFA delimitation in Poland	127
5.3. LFA support granting procedure and related institutions	132
5.4. Course of LFA scheme implementation	134
5.5. LFA support in Poland in 2007–2013	137
6. Resources and economic situation of farms in LFAs in the light of FADN data	141
6.1. Economic potential of the farms analysed	141
6.2. Organisation and output of the farms	145
6.3. Business results of the farms	148
6.4. Labour productivity and farm incomes	150
6.5. Role of LFA payments in shaping the economic situation of the farms	152
6.6. Financing assets and investment	156
7. Farmers' views on LFA support and their attitudes to continuing agricultural activity	161
7.1. Description of the research area	161
7.2. Typology of farmers' attitudes to continuing agricultural activity	164
7.3. Farmers' views on the situation of their farms	166
8. Conclusions	171
Appendices	173
Bibliography	211
Summary	217